

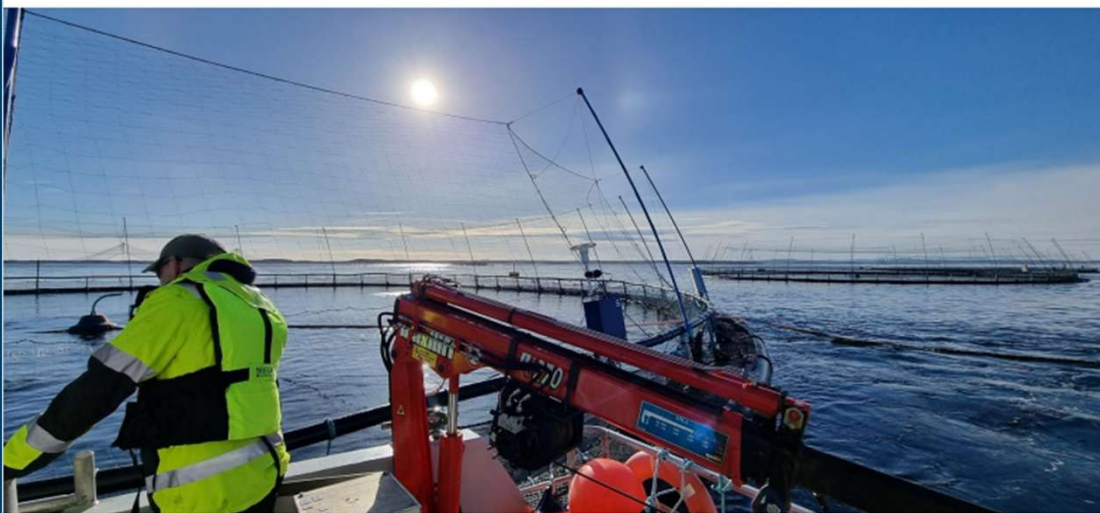

SINTEF

Personsikkerhet: Sikkerhet og samarbeid i havbruk

Siri Holen og Trine Thorvaldsen
HMS-konferansen i Bodø 18.mars

Rapport

Sikkerhet og samarbeid i havbruk

En kvalitativ studie av personsikkerhet

Forfattere:

Siri Holen, Trine Thorvaldsen, Hans Tobias Slette, Kristine Størkersen

Rapportnummer:

2026-00005 - Åpen

- Intervjuundersøkelse 20 personer
- Observasjon avlusningsoperasjon
- Samarbeid på tvers av selskap
- Risikofaktorer
- Underlag næringens HMS-arbeid

Lastes ned fra www.hmsihavbruk.no

Planlegging og prosedyrer (på tvers)

- Ulik praksis mellom selskap og mellom anlegg
  - Felles SJA når eksternt personell deltar
  - Ulike avbruddskriterier
  - Avviksmeldinger blir i ulik grad delt

«Inne i hver fjord ligger det en båt, en liten arbeidsplass her og en liten arbeidsplass der. Og så praktiserer de helt ulikt.» (Organisasjonsrepresentant)

SINTEF

Planlegging og prosedyrer (på tvers) - Spørsmål for næringens HMS-arbeid

- Hva er hensiktsmessig utforming av prosedyrer hvor flere selskaper er på ulike måter involvert i operasjoner?
- Hva er behovene for koordinering mellom selskap, også med tanke på avbruddskriterier og avviksrapportering?
- Hva er gode rutiner for gjennomføring av oppstartmøter og Sikker Jobb Analyser (SJA) hvor HMS diskuteres eksplisitt med relevante aktører?

Press om å gjennomføre operasjoner

- Gjøre kunden fornøyd
  - Effektive operasjoner med fokus på fiskehelse oppleves som viktig
  - Ringvirkninger av at operasjoner ikke går som planlagt

«Presset fra de som eier fisk, smitter over på oss. Om vi ikke klarer levere, går det utover dem...så da er det lettere å ta den risikoen fordi man føler på ansvar for konsekvensene av å ikke jobbe – og de er verre.»

(HMS Rederi)

SINTEF

Press om å gjennomføre operasjoner
- Spørsmål for næringens HMS-arbeid

Hvordan kan man unngå press i operasjoner
som kan gi negative konsekvenser for helse
og sikkerhet?

Kontrakter, HMS og samordning

- Prissetting for å vinne kontrakter
- HMS som særskilt kriterium
- Krav til samordning i Internkontrollforskriften

«Altfor mye som handler om å få billige kontrakter.» (HMS Rederi)

Kontrakter, HMS og samordning

- Spørsmål for næringens HMS-arbeid

- Hvordan kan utforming av krav i kontrakter til gjennomføring av operasjoner, prising og kapasiteter som kan ha konsekvenser for HMS håndteres?
- Hvordan følges krav til samordning som ligger i Internkontrollforskriften opp?

SINTEF

Forhold som omtales som kultur dreier seg gjerne om konkrete utfordringer

Eks: ledelse, atferd, risikoforståelse eller etterlevelse av krav

«En type driftsleder som har ansvar for flere fartøy, om han ikke har gode verktøy og er godt satt i stand for å utøve **den kulturen** og sette folk i stand til å ha **den kulturen** som bedriften ønsker å ha, så kan det jo utgjøre en fare fordi det kan danne seg **subkulturer**.» (HMS Rederi)

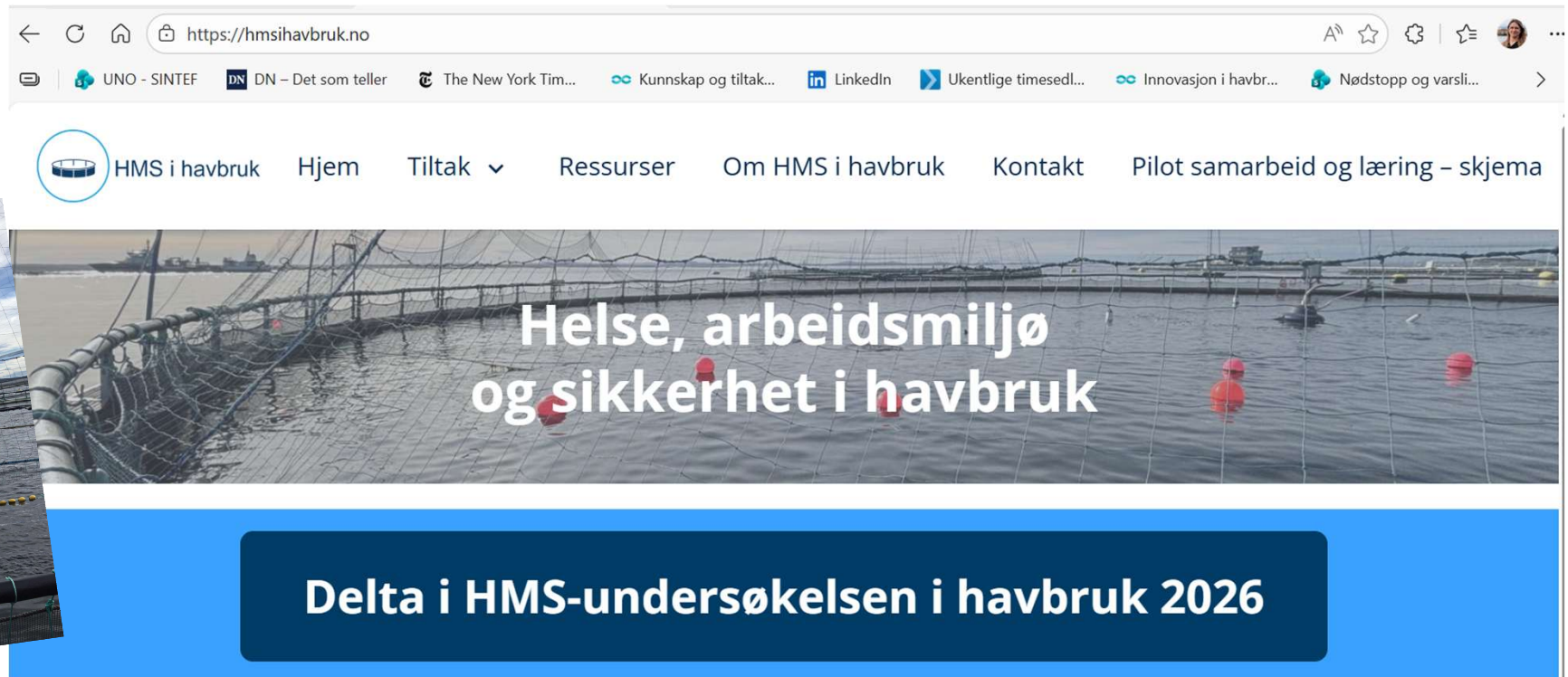
SINTEF

Forhold som omtales som kultur - Spørsmål for næringens HMS-arbeid

- Hva snakker vi om når vi snakker om kultur?
- Hvordan kan konkretisering av kulturbegrepet bidra til forståelse for hvilke tiltak som trengs?

DELTA I HMS-UNDERSØKELSEN I HAVBRUK 2026

- ANLEGG, FARTØY, LEVERANDØRER
- SLAKTERI OG FOREDLING
- Gå til www.hmsihavbruk.no – skjema ligger ute!

Samarbeid og læring på tvers som tiltak

Informasjon om uønskede hendelser
brukes på en god måte for å hindre
gjentakelser

73 % enig

Samarbeid og læring av hendelser

Se www.hmsihavbruk.no for pilot deling av hendelser

Helse, arbeidsmiljø og sikkerhet i havbruk

Lær fra hendelser her

Status HMS i havbruk

Arbeidsulykker i havbruk

Samarbeid og organisatoriske forhold

www.hmsihavbruk.no

Illustrasjoner: Noëlie Delesse for SINTEF Ocean

Foto: SINTEF Ocean

Finansiering: FHF (prosjekt 901801 og 902016)